

foruødent yderligere at udhæve de Argumenter, hvormed man med Føje kan angribe dem.

Mosenørn: Jeg kan ikke nægte, at jeg troer, at den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen) vilde have gjort et langt større Indtryk, hvis han havde været istand til at godtgjøre, at den høitagtede Mand, som i sin Tid har behandlet denne Sag her i Salen, var enig med ham og enig med det foreliggende Forslag i de 2 enkelte Punkter, angaaende hvilke jeg har talt, end han har kunnet gjøre ved at holde sig til Sagens almindelige Standpunkt, imod hvilket der ikke fra min Side er skeet nogen Indsigelse. Jeg betvivler meget, at den høitagtede Mand, han har nævnt, er af samme Mening som han, med Hensyn til begge de her foreliggende Spørgsmaal; derimod har jeg aldrig været af forskjellig Mening fra den samme Mand i det hovedudgangspunkt, han har stillet for denne Sag, naar han engang, som jeg meget tydeligt erindrer, under en livlig Discussion her i Salen, har sagt: „det gaar ikke an at drive den nuværende Bønderstand tomhændet fra Gaardene“. Deri er jeg ganske enig med denne Mand; men det er heller ikke sagt, at man ikke kunde opnaae dette Formaal ad en anden Vej end den, man nu er staaet ind paa, og navnlig er det slet ikke sagt, at det nuværende Forslag er rigtigt i alle sine Enkeltheder. Det kan iøvrigt gjerne være, at der i den Argumentation, som tidligere er fremkommen her i Salen, ikke er blevet lagt tilstrækkelig Vægt paa de Følger, som Eiendomsbegrebet i og for sig medfører. Det gaar jo saaledes i hele Verden, at, naar jeg er Eier, saa bærer jeg min Eiendoms Forringelse, og jeg vinder dens Forøgelse i Værdi; det er Forskjellen imellem at være Eier og at være Bruger, at Værdiforøgelsen og Værdiforringelsen af Eiendommens Substant træffer Eieren. Naar vi nu see hen til, hvad der har hævet Eiendomsforholdene og Eiendommens Priser her i Landet, saa er det jo ingenlunde blot Arbejdet; det er jo for en stor Deel de aldeles forandrede Priser paa Landproducterne. Havde vi længere Tid her, skulde det være mig let at vise, hvorledes det kan udregnes, at den stigende Priis paa hver Lunde

Byg nødvendigt maa sørge Fordernes Priser, og hvorledes der er al Rimelighed for, at denne Stigen af Eiendommens Priser netop maa fremtræde i forøget Forhold ved Stigningen af Indfæstning, netop under denne Hazard, som Vedkommende indgaaer; naar han fæster og betaler Indfæstningen, er han maa af se mere tilbøielig end den, der kjober en Eiendom, til at overvurdere Virkningen af de Conjuncturer, hvori Landet for Dieblikket befinder sig, og jeg troer saaledes, at netop denne særlige Udvikling, som Fæsteforholdet har faaet her i Landet, i Forbindelse med hvad der er det Væsentligste, nemlig de høit stegne Priser paa alle Landproducter, har bidraget til at frue Indfæstningen op til den store Størrelse, den nu har faaet. Men man kan ikke berøve Vedkommende deres Eiendom, alene fordi de nu have en saa meget større Indtægt deraf, fordi Eiendommene i og for sig have faaet en saa meget større Værdi, hvilket i nuværende Forhold netop vil vise sig igjennem de stigende Indfæstninger. At det, der her tales om, er en virkelig Eiendom, fremgaar aldeles klart af den Lov, hvorved dette Forhold nærmest begrundedes, nemlig Forordningen af 28de Januar 1682, thi, endnu da denne Lov udkom, var der megen Selveieendom her omkring i Landet, men tildeels laa den øde, og Regjeringen opfordrede derfor Folk til at kjoibe den, men erkjendte, at der var adskillig Usikkerhed ved Erhvervelsen deraf; denne Usikkerhed vilde man sjerne, og derfor tilsikrede man Alle, som kjoibte „Bøndergaarde“ eller Sædegaarde med hosliggende Bøndergods, men altsaa ogsaa dem, som kjoibte enkelte Bøndergaarde, at de maatte beholde det uden Gjensløsning til evindeligt „Eiendom“. Altsaa allerede i 1682 begrundede Regjeringen det som et aldeles bestemt Eiendomsforhold, og dog gjorde man endnu i 1792 Eiendomsrettigheden stærkere, forsaavidt det tidligere havde været omtvistet, om man kunde forholde Landgilden, saa at, hvis det ikke havde været Eiendom i 1682, som dengang ved Lov blev bestemt erklæret for at være Eiendom, netop ved Strøgods, som indkjoibtes, for at danne Godser af, saa var det dog utvivlsomt blevet Eiendom i 1792. Af hvilken Bestaaffenhed den